

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Magyelőnk minden esütörtökön és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vétetnek fel.

Feladvó szerkesztő:
NEMES JÓZSEF dr.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 k. 50 f.
Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Divatos jelszavak a birtokpolitikában

Az ország vezérelmét, belső politikánkat illetően, a sok között már jó ideje majdnem mindennél nagyobb gondolat foglalkoztatja: micsoda birtokreformok legyenek a háboru után? Végére Magyarország: agrár-állam, mert itt mindenki a földből él, a szántásvetésből, az aratás eredményéből. Párhuzamosan lehet — legyen is — ipar, kereskedelem, ennek a fejlesztésével is kell törődni, de a főfoglalkozási ág mégis csak: az őstermelés, a földnek kihasználása. Ez volt. Ez marad. Az ország lakosságának túlnyomó része s éppen a magyarság zöme, csontja, gerince ősidőktől fogva magvetéssel és parallel állattenyésztéssel foglalkozik. Amit a föld ad: végeredményében az iparos s a kereskedő és maga az ipar és kereskedelem is abból táplálkozik. A nagy magyar Alföld ezer meg ezer tanyáját nem változtatja senki és semmi át egytől egyig ipartelepékké s a kis törpebirtokok mellé épült falucskák házára nem nőnek egyhamar gyárkémények. Fejlődni fog az ipar is, de nagyjában megmaradunk földmivelő államnak. Turjuk az ugart s ami a barázdákon nő, abból élünk s abból élnek hosszú ideig az unokáink is.

Helyén való tehát, ha egyéb nagy gondjaink mellett az marad a legfőbb gondunk, »amiből élünk«: a föld. És hogy ebből a földből hogy s miként jusson több és több azoknak, akik apáról-fiúra földmiveléssel foglalkoznak. Szóba jött ez a kérdés legutóbb az országgyűlésen is. Egyik ellenzéki képviselő, tagadhatatlanul igen tartalmas és szakszerű beszéd kíséretében azt indítványozta, hogy a kormány alakítson azonnal országos bizottságot a reform előkészítésére, de egyben már meg is szabta az irányelveket, melyeknek alapján egész birtokpolitikánknak felépülnie kell. Különösen a telepítési, parcellázási akciót, örökbérletet, járadék birtokok meghonosítását sürgette.

Ezzel szemben Tisza István gróf mi-

niszterelnök nagyon helyesen hangsúlyozta, hogy ne hamarkodjunk el a dolgot divatos jelszavakkal. A reformban is nekünk magyaroknak csak bizonyos határokig lehet majd elmennünk, mert tekintetbe kell vennünk a néplélek tradícióit. A magyar ember, ha birtokot vesz, szabad ura akar lenni birtokának. A magyar népet nem lehet boldogítani sem örökbérlettel, sem járadék birtokkal, mert az ilyesmit a magyar nép örök szolgaságnak, a jobbagység egy újabb nemének fogná tekinteni. Az új akció tehát nem lehet más, mint a réginek folytatása. Hónuk alá kell nyulni a szegényembereknek, törpebirtokosoknak és azoknak, akik »csökkent munkaképességgel« jönnek vissza a háboruból. Segíteni kell őket, földhöz juttatni, de nem úgy, hogy örökre lekössék magukat, adósságba keveredjenek, amit még nyögjenek aztán majd az unokák is. Az államnak csak segítő, irányító, szabályozó munkát kell végeznie, így lesz a birtokreform a néplélekkel összhangzásba hozható.

Jó, ha a politikai és közéletnek mentül több hozzáértő tagja minél sűrűbben foglalkozik e nem is éppen könnyű kérdéssel. Így tisztázódnak az eszmék. De óvakodjék mindenki az elhamarkodástól és a divatos jelszavaktól.

A piacról és a makszimális árapról.

A makszimális árak betartására a rendőrségnek éber figyelemmel kellene felügyelni és az árdrágítókkal szemben pedig minden alkalommal a legszigorubbán eljárni. Bárki legyen is az: ismeretlen, vagy ismerős valaki, vevő, vagy eladó. A rendőrség feladata az, hogy az e fajta bűnös manipulációkat teljes pártatlansággal a legszigorubbán kezelje. Rendőrségünk eddig hivatása magasságán állott és megfogyott létszám mellett is a polgárság közmegelegedése teljesítette nehéz kötelességét. És ezt a város minden egyes polgára joggal el is várhatja tőle, hogy különösen most, amikor a fékevesztett uzsora igazságtalanul mindenben orgiát ül, legalább a mindennapi élelmickekhez jussunk tisztességes árban. A rendőrségünk, amidőn a rábízott feladatát becsületes éberséggel teljesíti s midőn ügyel a rendre,

együttal tanítsa, szoktassa úgy az eladókat, mint a vevőközönséget a piaci szabályokra.

Különösen az eladókat kellene nyomatékosan figyelmeztetni, hogy azt az élelmiciket, amit eladás céljából a piacra hoznak, azt onnan el nem vihetik, hanem makszimális áron eladni tartoznak, aki pedig a rendőr felszólítására, illetőleg figyelmeztetésre eladni vonakodik, attól el kell kobozni és a rendőrségnek a makszimális áron el kell adni.

Ha rendőrségünk ilyen szigorú rendszabályt léptet életbe a makrancos eladókkal szemben, akkor legfeljebb csak szórványosan fog elfordulni a most szinte általánosított paraszti furfang, hogy ha a vevő az eladó által önkényesen megzabált uzsoraárat nem hajlandó megadni, az indulatoktól elragadott paraszta-asszony dühösen felugrik az elfoglalt helyéről és kellemetlen megjegyzések elpufogatása mellett azzal a gögös kijelentéssel távozik: »inkább hazaviszem, de alább nem adom!«

Különösen a csirkepiacon gyakran megforduló vevők panaszkodnak a paraszta-asszonyok fenhéjazó viseikedéséről. És ha egy vevő is merészel alkudni, vagy a makszimális árra őket figyelmeztetni, az uzsorás vezényszavára a piócátársak egy táborba verődnek és azonnal közös támadást intéznek a vevő ellen, aki vagy beadja a derekát és fizet, mint a kőcs, vagy ha nem, úgy a rázudult szitkok elől kell gyorsan és szó nélkül távoznia. Ha pedig a nagy lárma a rendőr ott terem és közebe lép, akkor a paraszta-asszony dühösen felkapja csirkeit és hazamegy. Valósággal azonban elmege a zűdség vagy a gyümölcs piacra és ott, mintha akkor jött volna falujából, szépen letelepszik és az uzsorát üzi tovább. A rendőrségnek éppen ezért arra is kell figyelni, hogy az eladókat figyelmeztesse, ha kell, dobzóval is, hogy a baromfipiacon csak baromfit, a zűdséppiacon csak zűdségneműeket és a gyümölcs piacon csupán gyümölcsöt, vagyis minden piacon a piac rendeltetésének megfelelő élelmi és egyéb árucikkeket szabadon árusítani.

Sokan panaszoják, hogy a rendőrség közegei egy idő óta szemet hunynak a makszimális árak ellenőrzésénél, amit a kofák és piacunkat gyakran látogató vidéki paraszta-asszonyok bőszesen és ügyesen igyekeznek kihasználni. Innen van az is, hogy egy pár rántanivaló csirkeért, amelynek párja 4 koronában van makszimálva, most a főszerben hat, sőt hét koronát is elkernek. Elfordul ugyan az is, ha szórványosan is, hogy némely vevő erőszakoskodik és minden elképzelhető magas árat megad a baromfíért. Ezért is ébernek kell lenni rendőrségünknek és a piacon szolgálatra kirendelt rendőrnek az erőszakos vevőközönséggel sem szabad elnézőnek lenni. Minden igyekezetükkel és tudásukkal hassanak oda, hogy a hatóság által megállapított

áraknál drágábban senki el ne adjon és senki ne vegyen semmit.

A gyümölcspiacról szintén panaszokat halunk. A cseresnye és a meggy olyan drága, hogy a szegény ember meg nem fizetheti, a vagyonosabb családok is csak mutatóba jut az asztalára. Pedig ezidén cseresnye is, meggy is termelt bőven, mégis a namesebb fajért kg.ként elkérnek 1 koronát. Pedig a szegény családnál ez lenne — most különösen — a gyermekek főtápjéka. Ezért kellene már most a később piacra kerülő gyümölcs: barack, körte, alma és szilva árát makszimálni, mert ehhez jut a termelő legolcsóbban és a gyümölcsfa hernyózási és szerdési költségét leszámítva, a termelőnek semmiféle költsége nincs, tehát az eladással járó uszoráskodásnak semmi elfogadható indoka nincs.

A kormány intézkedése az aratási munka biztosítása érdekében.

Az aratási munka biztosítása ügyében tett kormányzati intézkedésekről a következőket közölhetjük: Mivel a kormány súlyt helyez arra, hogy a múlt évi károsodások elhárítása ügyében tett intézkedéseinek az a főcélja, hogy az aratás minden erő felhasználásával a legrövidebb idő alatt befejeztessék. Erre való tekintettel a kormány mindenekelőtt felhatalmazta a t. hatóságokat arra, hogy az aratási munka végzésére a kivételes törvények alapján a közérőt kirendeljék személyes szolgáltatások igénybevételét elrendeljék, ami azt jelenti, hogy a közigazgatási hatóságok a járási intézőbizottsággal egyetértésben minden itthon levő munkaeőrt, az asszonyokat, fiukat és leányokat is egyaránt, kirendelhetik az aratási munkára, természetesen a megállapított díjazás mellett.

A földmivelésügyi miniszter beszűntette a fatermelési és vízmunkálatokat és az ezen munkálatoknál, továbbá az egyéb közmunkáknál, a vasutaknál és a nem hadicélra dolgozó ipartelepeknél eddig foglalkoztatott hadifoglyokat arányosan szétosztotta a törvényhatósági munkabizottságok között. A szétosztásról a törvényhatóságok értesítést kaptak már s a szállítási folyamatban van. A földmivelésügyi miniszter Orosz Lengyelországból több ezer munkást szerződített, ezek egy része már megérkezett a munkahelyekre, egy része most van uton. Az ország különböző részein a földmivelési miniszter a kisebb gazdálkodóknak felajánlotta. A hadsereg főparancsnokság, a hadügy- és a honvédelmi miniszter a mögöttes országokban tényleg szolgáló és nélkülözhető önálló mezőgazdák egyénenkénti szabadságoltatását elrendelték. A lábbadozó osztagoknak és általában a katonai intézményeknél (lókorház stb.) levő legénység szabadságoltatása már szintén elrendeltetett. A szabadságoltak kötelesek a közigazgatási hatóságnál jelentkezni és ez az egyes szabadságoltak saját munkájuknak sürgős olvágás után jogosult és kötelesek a szabadságoltakat mások aratási munkára kirendelni.

Arról, hogy a törvényhatóságok a nem szabadságolt legénységből mennyi katonai munkasoztagot kapnak, a honvédelmi miniszter a törvényhatósági gazdasági munkabizottságokat már értesítette.

Az aratási munkára vonatkozó rendeletek által a hatósági szervezet akképpen állapítta

tott meg, hogy a kormány irányítása mellett az aratási munka intézése az egyes törvényhatóságokra nézve az alispán elnökele alatt működő járási mezőgazdasági bizottság feladata, a rendelkezések fogamatja tehát nyilvánvalóan a végrehajtó közegek kezében van letéve, ennek folytán minden ügyben a járási főszolgabíróhoz illetőleg az alispánhoz kell fordulni, mert egyesek által tett közvetlen előterjesztésre egyik miniszterium sem tehet semmiféle intézkedést. Ugy a közigazgatási hatóságoknál, mint az érdekelt miniszteriumokban az aratás tartama alatt természetesen permanens szolgálat van.

HIREK.

— **Ejégyzés.** Dr. Dely István ügyvéd eljegyezte Kollár Vilánt.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** A közigazgatási bizottság f. hó. 26-án, hétfőn délelőtt fél tizenegy órakor tartja a havi rendes ülését dr. Purgly Sándor főispán elnöklésével.

— **A vöröskereszt halás köszönését** fejezi ki Milló Mátyásné urasszonynak 50 korona, valamint Weidinger Dezsőné urasszonynak 20 korona szíves adományáért.

— **Egyházmegyei hír.** Az érseki hatóság Oszwald József r. kath. hitoktatót főszékes-egyházi karkáplánná és a kalocsai tanítóképzőhöz hittanár, Fürstner Antal fajszi káplánt az itteni tanítóképzőhöz hitoktatóvá kinevezte.

— **Hadiérettségi.** Az érettségi vizsgálatra előkészítő tanfolyam 19 hallgatója f. hó 21-én és 23-án tett érettségi vizsgát. Az eredmény a következő: Jelesen érettek: Csermák János, Inkei Jenő, Szelcer József. Jól érettek: Aba Zoltán, Jagicza János, Miskolczy Sándor, Róth Péter, Stern Dezső, Pollich Ádám, Schweiszgut Pál, Spitznágel János. Érettek: Jorgovits József, Keilner István, Krem Mátyás, Márton Ferenc, Prigly Károly, Szilágyi Tivadar, Beslity Borota, Schlauch János. Az érettek egy része mindjárt visszament a harctérre, a másik része e hó 30-án vonul be katonai szolgálatra.

— **Halálozások.** Mély részvétellel és fájdalommal megilletődéssel értesülünk arról a súlyos veszteségről, amely a szabadkai izr. hitközséget főrabijának, dr. Singer Bernátnak hirtelen elhalálzával érte. A nagy tudású, áldott lelkű, élte delén állott főrabbi halálát szívvelhűdéssel olvázta. Kedvelt, szeretve tisztelt papja, szellemi vezetője volt hitközségének, lelkes irányítója és fáradhatlan munkása Szabadka kulturális életének. Az elhunyt pap kitűnő hitszónok volt, Szabadka városának első magyar hitszónoka, akinek a magyar szóvarázsos tehetsége adatott meg. Hatalmas tudása, szóoklasi művészete és nagy koncepciója széles látókörre pápi működését a lokális keretből messzire kiemelte és ezért halálával a hazai zsidóság is sokat veszít. Temetése, melyen a bajai izr. hitközség is képviselve lesz, vasárnap délután fél 3 órakor fog végbemenni a szabadkai izr. templom udvarából. — Részvétellel értesülünk, hogy Weber Frigyes főispáni titkár f. hó 21-én 52 éves korában elhunyt. Weber Frigyes báró Vojnics István főispán állította a főispáni iroda élére és azóta Kállay Albert, Schmausz Endre, Bezeredy István és Purgly Sándor dr. főispánokat híven és becsületesen szolgálta. Purgly Sándor főispán dr. Regényi Gábor

halála után főispáni titkárnak nevezte ki; a főispáni titkári teendőket azonban nem sokáig intézhette, beteg lett és hosszas szenvedés után szerda reggel elhunyt. Halála városunkban, ahol sok jóbarátja és ismerőse volt, mély részvételt keltett. Temetése f. hó 23-án ment végbe.

— **Évzáró ünnepély.** Folyó hó 22-én tartotta meg a bajai izr. elemi és polgári leányiskola évzáró ünnepélyét. Az ünnepély a Himnusszal kezdődött, utána Diamant Erzsébet IV. p. o. t. szavaltta el kedvesen és mély átéretttséggel Kiss Menyhértnek »Talizmán« c. megkapó háborus költeményét. A polgári leányiskola karának »Májusi dal«-a után Kun Lajos polg. iskolai igazgató mondotta évzáró beszédét, amelynek keretében kegyeletes szavakban méltatta elhunyt elődjének, Erdős Jakabnak érdemeit. Az ünnepélyt a polgári leányiskola végzett növendékeinek konfirmációja követte a templomban, ahol Rosenfeld Henrik rabbi helyettes szépen megkonstruált beszédben fejtette ki a nők misszióját a valóságosság terén. Az ünnepélyen Vojnics Ferenc dr. polgármester is megjelent.

— **Az északi harctérről.** Soherk Béla népfőlkölő, Scherk Lipót bádogosnak fia, aki több mint egy éve van a harctéren, az orosz offenzíva megkezdése óta két levelet irt haza családjának Bajára. A f. hó 13-án kelt levelében írja, hogy milyen rettenetes ágyutűzzel kezdték meg az oroszok e hó 4-én offenzívájukat ellenünk; aznap erősítést kaptak és ez volt a szerencsénk, mivel különben a K...ig kellett volna visszavonulniuk. A f. hó 18-iki levelében közli, hogy egy gránát csapatot a közvetlen közelségben, egyik társa rögtön meghalt, a másik megsebesült, míg ő sértetlen maradt, csak a fejét és a lábát fájlalja a légnyomástól, miért is egy heti pihe-nőt kapott. Az oroszok támadása náluk immár megszűnt.

— **A hidőrség rálőtt a tutajos tótokra.** Csütörtökön estefelé öt tutajon, amely deszkákkal és lécekkel volt megrakva, tíz lipótszentmiklósi tót munkás vezette a Dunán. A tutajosok a farakományt a lipótszentmiklósi fűrészgyárból hozták és azt a Dunán Újvidékre, egy ottani kereskedőnek szállították. A tutajosok minden baj nélkül Komárom és Budapesten keresztül egész Bajáig jöttek. Amikor a bajai dunai hidőrség érte, amelyet a háború kitörése óta a katonaság őriz, a hidőrség megállásra szólította fel őket, oly célból, hogy a hid alatt való elvonulási engedélyt mutassák fel. A gyámoltalan tótok nem értették meg a hangot, sem az intetetést, amellyel őket megállásra szólították, hanem lassan ereszkedtek tovább, amikor is az őrség háromszor lőtt. A tótok a lövésektől megijedtek és lassan a partnak tartva, ki is kötöttek. A partraszállott tótokat, mert semmiféle igazoló irásuk nem volt, három szuronyos baka a rendőrségre kísérték és ott azonnal kihallgatták őket. A rendőrség kilétek megállapítása végett a lakhelyükön levő községi előjárásnak sürgönyözött és az igazoló válasz megadása után rendőrségi igazolvánnyal folytathatják majd utjukat Újvidékre.

— **Hurutos bántalmaknál és influenzaszertű tüneteknél** Giesshübli savanyukut kétharmadrész tejjel melegben bevéve kitűnő szolgálatokat teljesít és ragályos tünetek ellen is mint elővigyázati szer legjobban ajánlható.

— A rombóri m. kir. pénzügyigazgatóság által az 1915/16-ik évre étvényesített, nyilvános számadásra kötelezett egyletek és vállalatok 1915. évi adó javaslatokat magukban foglaló lajstromok a városi adóügyi hivatalnál folyó évi június hó 16-tól június hó 29-ig 8 napi közszemlére kitéve vannak. A lakosság a fenti napok alatt adójavaslatokat megtekintheti s az 1883. évi XLIV. törvény-cik 16. §-a alapján mindenki, akinek a javaslat ellen észrevétele van, felszólámlással élhet, melyre vonatkozó bővebb felvilágosítást az adóügyi osztály hirdetményi tábláján kifüggesztet hirdetményből szerezhető.

— A „Ratin” bakteriologiai laboratorium részvénytársaság patkányokat és egereket élő betegség specifikus előidézőjét rónyozti. E praeparátum, melyet Magyarországon a „Ratin” vezérképviselet Budapest, Rottenbiller-utca 30. „Ratin” elnevezés alatt hoz forgalomba, a patkányokat és egereket ellenállhatatlanul vonzza és még a legbőségesebb csapás esetén is rövid idő alatt kiirtja, mert egyik ragcsáló a másikat fertőzi. A m. kir. állami bakteriologiai intézet véleménye szerint semmi más állatra a „Ratin” nem ártalmas. Mezei egerek irtására szintén sikerrel alkalmazható a „Ratin”. Elismeréssel nyilatkoznak a legnagyobb gazdaságok, malmosok és egyéb nagy vállalatok az ország minden részéből.

— A Pesti Napló a legtökéletesebb hírszolgálatot nyújtja a közönségnek. Külön tudósítói minden semleges országból érdekesítő és hiteles értesítéseket küldenek a háboru eseményeiről. A szövetséges államok minden nagy városából eredeti és megbízható értesítéseket szerez. A harctérről és a sajtóhadiszállásról több kiküldött tudósítója küldi a legfrissebb híreket. Állandó rovatai, az aszszonyoknak és a gyermekeknek írott tanulságos és érdekes cikkek, riportok érdekes és bőséges napihír rovat, és a napi kérdéseket megvitató sok értékes írás teszik nélkülözhetetlenné és népszerűvé a Pesti Naplót. Album-ajándéka páratlanul áll a hírlapkiadás történetében. Előfizetési ára negyedévre 8 kor. Kérjen mutatóvényszámot a Pesti Napló kiadóhivatalától, Budapest VI., Vilmos Császár ut 55.

TANÜGY.

Iskoláink értesítői.

A Baja városi polgári iskola értesítője az 1915—16. iskolai évről. Tíz év előtt 4 osztállyal és 181 tanulóval költözött az intézet új hajlékába, ma hét osztályban 381 tanulóval számlál és a jövő iskolaévben a 4-ik osztályt is párhuzamosítani készült. Ennek az örömdetes, a háboru idejében is folytonos fejlődésnek hű képét adó értesítő bevezetőjében az igazgató helyesen fejtegeti a polgári iskola feladatát és reformjának szükségességét. A rendes tanulók közül 243 helybeli, 109 vidéki volt, köztük 65 mezőgazdasággal, 199 ipar és kereskedelemmel foglalkozó szülő gyermeke, 26 az értelmiségi osztályból került ki. A tanulók fegyelme és a tanulás eredménye gyengébb volt a rendesnél, mert a háborus izgalmak a tanulókat nyugtalanokká tették, egyharmadrészüket atyja, csaknem valamennyinek testvére, közeli rokona küzdött a harctéren, nem egy sebesült vagy eltűnt aggódott, nem egy elesett hőst sirattak a családokban, a tanulók gondolata az iskolai életről eltérekedve, valahol távol a harctéren vagy egy egy sírdomb körül jártak. Az évet a ta-

nulók 75 százaléka végezte sikerrel, 19 százaléka javítóvizsgálatot tehet, 6 százaléka az osztályt ismételni köteles. Hadijótékonyági célokra a tanulók 778 K-t gyűjtöttek és buzgalommal dolgoztak a karácsonyi vásárra szánt munkákon, tanulók segélyezésére 935 K, jutalmazására 583 K jutott könyvet 153 tanuló kapott, tandíjmentességben 114 résztvett, az ösztöndíjalapítványok száma eggyel emelkedett. Szép szavakban emlékszik meg az értesítő városunk oktatásügyének halottairól, majd a vallásos és hazafias szellem ápolása és fejlesztése módjairól, a tanulók egészségi állapotáról szól. Az intézeten 15 tanerő működött, a hadifőgségben levő tanár óráit a kartársak, a be nem töltött állások óráit kisegítő tanárok látták el. Az iskolaszerek gyarapodását, a tárgyi különbözeti vizsgálatok anyagát ismerető fejezetek és a jövő évről vonatkozó értesítés a füzetnek utolsó részei. Az intézet fenntartásához az állam ez évben 12340 K-val járult, a közoktatásügyi miniszter leiratban tudatta a várossal, hogy hajlandó az egész iskolaépületet a polgári iskola használatába bocsájtani, abból az elemi iskolát kitelepíteni és számára a háboru után új épületet emeltetni.

Főmunkatárs:

BOGOVICS BÉLA.

Kereskedelmi érettségivel bíró ifju állást keres.

— Cim a kiadóhivatalban. —

Legjobb üdítő ital

MATTONI FELE
GLIESSHÜBLER
SÁVANYUVIZ

A dörgő égetése

Izo tisztá,
szén-savva gyöngyöző,
könnyen emészthető,
az egész szervezetet
toltrinsáttá

Eladó. Igen kedvező feltételek mellett eladó a Círfusz Ferencz utcában álló (volt uradalmi) **nagy magtára**.
Özv. BARTSCHNÉ, Deák F. utca 21.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, tifusz, himlő és egyéb ragályos természetű betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő-szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 1 kor. 25 f. minden gyógyszerárban és drogáriában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteggyógyítására, antiszeptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra) kéz és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

Lysiform szappan

finom, gyenge pipereszappan, lysiformot tartalmaz és antiszeptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is: szépíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára 2 korona.

Fodormenta lysoform

erősen antiszeptikus hatása szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy félpohár vízre.

Eredeti üvegje 2 kor.

Az összes lysiform készítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogáriában. Kivánatra bárkinek INGVEN és bérmentve megküldjük az EGÉSZSÉG ÉS FERTŐTLENÍTÉS című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára UJPESTEN.

Egy teljesen felszerelt négy lóerejű
cséplő-garnitúra

azonnal eladó. — Bővebb felvilágosítás Drescher Gyula üzletében kapható.

Egy ház fűszerüzlettel

szabadkézből eladó. — Bővebbet Hunyadi-utca 35-ik szám alatt. ::

Női

A pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamarától fentartott nyilvános, három évfolyamu Felső Kereskedelmi iskola Pozsonyban Érettségi vizsgálat. Állásközvetítő Internátus. Értesítőt kiv. küld az Igazgatóság.

Képviselőket keresek

a földművelésügyi miniszter és az összes állami intézetek által melegen ajánlott kitűnő

„PEROCID” permetezőszer

eladására minden nagyobb börttermelő vidéken. Ajánlatok kettős borítékban »Perocid képviselő« jellegre Blockner I. hirdető irodájába Bpest, IV. Semmelweis-u. 4. küldendők.

Malomtulajdonosok figyelmébe!

Ajánljuk saját készítményű, nagy teljesítőképességű, mindenütt sikerrel fényesen bevált

„RADIÁL”

szitáinkat

amelyek teljesen pótolják a síkszitákat és nagyon kevés helyet foglalnak el. Szállítunk

teljes malomberendezéseket, gazdasági malmokat, motorokat, gőzgépeket és

mindennemű műszaki cikkeket teljes szavatosság mellett. Elvállalunk továbbá mindennemű malommunkákat, javításokat, szereléseket.

Kovács és Társa, Budapest

IV. Kmetty-utca 15. szám.

KOLLÁR A. BAJA

ALAPITTATOTT 1846

TELEFON SZÁM 187

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ- ÉS
RAJZSZERKERESKEDÉSE • ÜGYVÉDI
ÉS KÖZSÉGI NYOMTATVANY-RAKTÁR

AZ 1900 ÉVI HELYI IPARKIÁLLÍTÁ-
SON ARANYÉREMMEEL KITŰNTETVE •
A BAJAI HIRLAP KIADÓHIVATALA

KÖNYVNYOMDA KÖNYVKÖTÉSZET